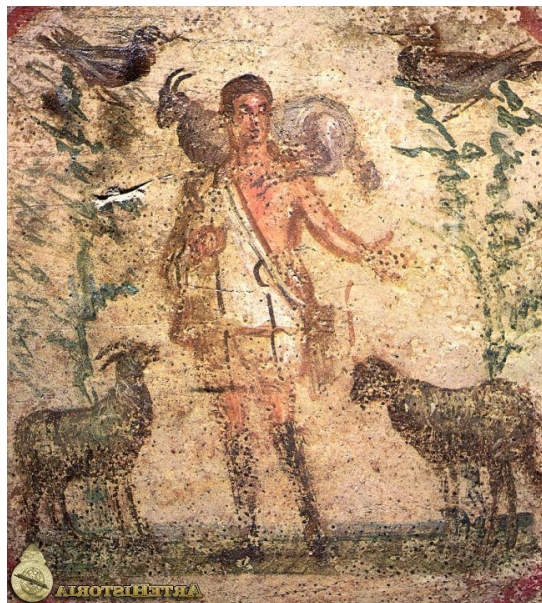

ICONOGRAFIA CRISTIANA: EL BON PASTOR

El Bon Pastor és una imatge-símbol, una de les paraules (“títols” en llenguatge teològic) que identifiquen el Crist. A l’Evangeli de Joan (10: 11-13), Jesús mateix s’identifica com a “bon pastor”: ***“Jo soc el bon pastor. El bon pastor dona la vida per les seves ovelles. El qui va a jornal, el qui no és pastor ni amo de les ovelles, quan veu venir el llop les abandona i fuig; llavors el llop se n’apodera i les dispersa. És que ell va a jornal i tant se li’n dona de les ovelles.”***

Per als cristians, Jesús reuneix, guia i pastura les ovelles (que són l’Església, els creients) i les va a buscar quan es perden. A més, és un pastor fidel perquè dona la vida per les seves ovelles. Iconogràficament, el Bon Pastor amb una ovella a les espatlles representa Crist el salvador i l’ànima que va a salvar. Aquest símbol és present molt sovint en l’art paleocristià, als frescos, als relleus dels sarcòfags, a les estàtues i també es troba gravat a les tombes

Precisament perquè és un símbol d’humilitat i de servei, també és un símbol sacerdotal. Cal recordar que al món antic els pastors eren gent molt pobra i que començaven a treballar de ben petits. Amb set o vuit anys ja es podia ser rabadà. Per això mateix presentar el Crist com un bon pastor era el mateix que representar-lo com a pobre. Cap a l’any 210 un advocat cristià a Àfrica del nord, Tertulià, criticava un bisbe perquè havia fet gravar la imatge del Bon Pastor en un calze (*De pudicitia*, X 11-12), considerant que atempta a la senzillesa cristiana.

Jesús és el bon pastor dels seus fidels, els defensa i els guia com ho fan els pastors amb el seu bestiar. Un pastor guarda el seu ramat dia i nit, sobretot a la nit, recollint-lo al reduït per protegir-lo. Com que la borda del pastor no té portes, es veu obligat a dormir a l'obertura per defensar-lo del mal.

En ser diferent del simple guardià de les ovelles, el Bon Pastor no fuig davant el perill, perquè estima el seu ramat protegint-lo del mal temps, dels lladres i dels animals ferotges a costa de la seva pròpia vida.

Jesús representa el protector i el guardià amorós del seu ramat. El propòsit de Jesús és donar la seva vida per protegir-nos de la destrucció.

És el tema més representat en la iconografia paleocristiana (més de 900 vegades) i poden trobar-se'n testimoniatges a partir del segle II en els frescos de les catacumbes. La inspiració de les primeres representacions es pren de la imatge d'Orfeu a la mitologia grega —al qual se li atribuïa el do d'encantar als animals mentre tocava la lira—, i de les representació de les obres romanes en les quals el xai entre els braços era un símbol de filantropia.

La representació amb el xai sobre les espatlles està molt més estesa i procedeix directament dels models pagans del Moscòfor o l'Hermes (Cristòfor). El Bon Pastor generalment està representat amb els trets d'un jove pastor adolescent i s'interpreta que el bon pastor és Déu, que salva a la «ovella esgarriada» (el pecador).

